

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansinspektionen

Yttrande över förslag till nya föreskrifter om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till den officiella statistiken

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Finansinspektionen föreslår att Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:14) om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till balansstatistik (FinBAST-föreskrifterna) ska upphävas och ersättas av nya föreskrifter om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till den officiella statistiken. Förslaget uppges endast innebära mindre ändringar i förhållande till vad som gäller i dag.

I förslaget utvidgas tillämpningsområdet för föreskrifterna till att även omfatta risk- och utvecklingskapitalbolag (investmentföretag). Det preciseras även vilka uppgifter som dessa företag ska lämna samt när och hur de ska lämna dem.

Det uppges att Statistikmyndigheten SCB genom förslaget får ett uttryckligt författningsstöd för att hämta in uppgifterna från investmentföretagen, vilket myndigheten har begärt att få. Föreskrifterna anges också innebära att alla företag som omfattas av dem ska lämna något färre kvartalsuppgifter än de gör i dag och att de koncerninterna finansinstituten och utlåningsföretagen kan rapportera uppgifterna något senare.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 april 2024.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:14) om skyldighet för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till balansstatistik (FinBAST-föreskrifterna) ska företag som tillhör delsektorn "koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag" med beteckningen S.127 enligt det europeiska nationalräkenskapsystemet 2010 (ENS 2010¹), varje kvartal lämna vissa

¹ Infördes genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapsystemet i Europeiska unionen (nationalräkenskapsförordningen).

uppgifter till SCB. Det handlar om uppgifter om ställningsvärden för finansiella tillgångar och skulder (ingående och utgående balanser), orealiserade värdeförändringar i balanserna som inte beror på transaktioner och transaktioner. Uppgifterna utgör underlag för beräkningar som ligger till grund för sådan officiell statistik på finansmarknadsområdet som Finansinspektionen ansvarar för, men som SCB samlar in och producerar för inspektionens räkning. SCB rapporterar även statistiken till EU-kommissionens generaldirektorat Eurostat (EU:s statistikkontor).

Av samma skäl samlar SCB in i stort sett samma kvartalsuppgifter, men även vissa årsuppgifter, från investmentföretag. Det anges att det i dagsläget inte finns några föreskrifter som förtydligar vilka uppgifter som dessa företag ska lämna, eller när och hur de ska lämna dem. SCB anges ha begärt att Finansinspektionen ska ge myndigheten ett uttryckligt författningsstöd för att samla in uppgifterna från investmentföretagen. SCB har också uppmärksammat Finansinspektionen på att vissa av de kvartalsuppgifter som de koncernterna finansinstituten och utlåningsföretagen lämnar enligt FinBAST-föreskrifterna kan hämtas in från annat håll.

De föreslagna föreskrifterna uppges endast innebära mindre ändringar i förhållande till FinBAST-föreskrifterna men att tillämpningsområdet utvidgas till investmentföretagen. Detta uppges innebära att Finansinspektionen i föreskrifter preciserar vilka uppgifter som företagen ska lämna samt när och hur de ska göra det. Syftet med det anges vara att underlätta för såväl företagen som för inspektionen att uppfylla sina respektive skyldigheter enligt statistiklagstiftningen.

Förslaget uppges också innebära att företagen inte behöver lämna in lika många kvartalsuppgifter som i dag. Övriga ändringar anges syfta till att förenkla för företagen att lämna uppgifterna och göra det enklare för SCB att samla in dem.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

De uppgifter som företagen lämnar är underlag till statistik, som i sin tur ligger till grund för analys, utredning, forskning och politiska beslut på både nationell och internationell nivå. Av dessa anledningar anger förslagsställaren att det är viktigt att företagen rapporterar in uppgifterna – och gör så i rätt tid – för att Finansinspektionen ska kunna uppfylla sina skyldigheter som statistikansvarig myndighet och för att SCB ska kunna rapportera den sammanställda statistiken till Eurostat.

Finansinspektionen bedömer det inte tillräckligt att lämna allmänna råd eller ge någon annan typ av vägledning för att säkerställa att företagen gör detta. Det uppges därmed inte finnas några alternativ till att meddela bindande föreskrifter.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställaren motiverar på ett tydligt sätt varför inga alternativ varit möjliga till förslaget i promemorian.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Avseende förslagets rättsliga förutsättningar (promemorians sida 7) anges att Näringsidkare, till exempel finansiella företag, är skyldiga att lämna uppgifter till en statistikansvarig myndighet och för framställning av europeisk statistik. Det anges röra sig om bland annat uppgifter om investeringar, intäkter och kostnader, tillgångar och skulder, sparande samt kapital-, kredit- och valutaförhållanden (5 § statistikförordningen). Det uppges också framgå av 15 § statistikförordningen att Finansinspektionen som statistikansvarig myndighet får meddela föreskrifter om verkställighet av bestämmelser om upplysningsskyldighet i 7 § statistiklagen och 5 § statistikförordningen inom sitt statistikområde. Finansinspektionen bedömer att de verkställighetsföreskrifter som inspektionen föreslår ryms inom detta bemyndigande.

Förslagsställaren har också gjort bedömningen att de föreslagna föreskrifterna är förenliga med nationalräkenskapsförordningen och annan EU-rättslig lagstiftning.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Finansinspektionen föreslår att föreskrifterna ska börja gälla den 1 april 2024. När det gäller kvartalsrapporteringen anges att föreskrifterna ska tillämpas för första gången på uppgifter som ska lämnas för första kvartalet 2024. När det gäller årsrapporteringen ska de tillämpas för första gången på uppgifter som ska lämnas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2024 eller senare samma år.

I och med att de nya föreskrifterna inte bedöms medföra några stora förändringar av företagens rapportering anges det inte vara problematiskt att låta föreskrifterna träda i kraft så snart som möjligt. Endast mindre anpassningar för de företag som rapporterar in uppgifter maskinellt anges behöva göras.

Det uppges att det av tydlighetsskäl bör framgå i en övergångsbestämmelse vilken kvartals- och årsrapportering som ska vara den första som de nya föreskrifterna ska gälla för. För att de nya föreskrifterna ska få genomslag så snabbt som möjligt uppges de nya föreskrifterna tillämpas första gången på kvartalsuppgifter som ska lämnas för första kvartalet 2024, och på årsuppgifter som ska lämnas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2024 eller senare samma år.

De föreslagna föreskrifterna anges ersätta FinBAST-föreskrifterna som föreslås upphöra att gälla samma datum som de föreslagna föreskrifterna träder i kraft.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Förslagsställaren anger att investmentföretagen tillhör kategorin risk- och utvecklingskapitalbolag enligt ENS 2010.

Ett investmentföretag definieras som ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som uteslutande, eller så gott som uteslutande, förvaltar värdepapper eller liknande tillgångar, vars uppgift väsentligen är att genom ett välfördelat värdepappersinnehav erbjuda andelsägarna riskfördelning, och som ett stort antal fysiska personer äger andelar i. Även sådana företags dotterbolag som förvaltar aktier eller bedriver affärer i aktier anses vara investmentföretag. Definitionen uppges vara något bredare än den skatterättsliga definitionen av investmentföretag. Det anges att det är SCB som fastställer vilka företag som är investmentföretag enligt definitionen i INSEKT 2014 genom att överse börslistor över investmentbolag (omkring 50 till antalet).

SCB uppges i dag samla in uppgifter från de 20 största investmentföretagen sett till balansomslutningen. Vid utgången av 2022 uppges dessa företag haft mellan 0 och 80 anställda, en omsättning på 0–10 miljoner kronor och en balansomslutning på mellan 13 miljoner kronor och 500 miljarder kronor.

SCB samlar in uppgifter från cirka 300 företag som – sett till finansiella tillgångar och skulder – är störst av de totalt cirka 3 000 företag som räknas som koncerninterna finansinstitut och utlåningsföretag. De flesta av dem uppges vara holdingföretag och några är internbanker. Vid utgången av 2022 hade dessa företag mellan 0 och 150 anställda, en omsättning på 0–2,7 miljarder kronor och en balansomslutning på mellan 800 miljoner och 300 miljarder kronor.

Regelrådet gör följande bedömning. Utifrån den redovisning som finns framgår det tillräckligt tydliga vilka företag som påverkas och dess storlek. Det hade dock bidragit till ökad tydlighet om företagets storlek och antal redovisats på så sätt att fördelningen i antal och storlek i olika kategorier framgick. Sett till regleringens syfte är redovisningen dock tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Företagen föreslås fylla i uppgifterna i rapporteringsblanketterna i Excelformat, antingen manuellt eller genom maskinell inläsning av data, och skickar de ifyllda blanketterna till SCB enligt de anvisningar som finns på SCB:s webbplats. Det uppges underlätta för såväl företagen som för SCB om företagen fortsätter att lämna uppgifterna på det sättet. Finansinspektionen anser att det för tydlighets skull ska inkluderas en bestämmelse i föreskrifterna om att företagen ska lämna uppgifterna till SCB enligt de anvisningar som finns på myndighetens webbplats (se 4 § i föreskriftsförslaget).

De föreslagna föreskrifterna uppges inte medföra några betydande förändringar av företagets rapportering. Investmentföretagen ska lämna vissa andra kvartalsuppgifter än de gör i dag (uppgifter om eget kapital och obeskattade reserver). Inspektionen bedömer att detta inte kommer att kräva någon ökad arbetsinsats av företagen, eftersom det rör sig om uppgifter som hämtas från företagets resultat- och balansräkningar. Förslaget innebär också att samtliga företag kommer att lämna något färre kvartalsuppgifter än de gör i dag. Tidsåtgången för kvartalsrapporteringen anges därför kunna förväntas minska något, särskilt för de företag som fyller i uppgifterna manuellt. Inspektionen uppskattar att tidsåtgången för rapport-

eringen kan minska med upp till fyra timmar per år (en timme per rapporteringstillfälle). Ett företags löpande kostnader för kvartalsrapportering bedöms därför kunna minska med 6 000 – 8 000 kronor per år².

Det uppges att företagen också kan komma att behöva göra vissa mindre ändringar i sina rapporteringsrutiner. Finansinspektionen bedömer att det rör sig om en begränsad arbetsinsats, uppskattningsvis om fem–tio timmar som beräknas medföra en engångskostnad på mellan 7 500 – 20 000 kronor per företag³.

Regelrådet finner redovisningen av administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

De företag som fyller i kvartalsuppgifterna i blanketten maskinellt genom inläsning av data uppges kunna komma att behöva anpassa sina it-system (uppdatera rapporteringsprogram).

Detta uppges framför allt kunna bli aktuellt för investmentföretag, eftersom de ska rapportera in kvartalsuppgifterna på en annan blankett än tidigare.

Anpassningen av it-system uppges innebära en engångskostnad för företagen, vilken varierar från företag till företag beroende på valet av IT-lösning och om företaget utför arbetet genom egen personal eller med hjälp av konsulter. Förslagsställaren uppskattar tidsåtgången för det här arbetet till 40–80 timmar och kostnaden till 60 000–160 000 kronor per företag⁴

Regelrådet gör följande bedömning. Det är positivt att förslagsställaren anger såväl tids- som kostnadsuppskattningar, trots att bedömningen gjorts att effekterna blir små. Redovisningen hade kunnat göras ännu tydligare genom att genomgående framhålla vilka utav företagen det är som berörs men också detta framgår tillräckligt tydligt vid noggrann läsning av förslaget.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det uppges att föreskrifterna inte bedöms påverka konkurrensen mellan företag.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren redogör inte för någon påverkan i andra avseenden för förslaget.

Regelrådet gör följande bedömning. Utifrån promemorian framstår det inte som att det varit väsentligt att redogöra för någon påverkan i andra avseenden eller att någon sådan varit aktuell. Avsaknad av sådan redovisning kan därför accepteras .

² För branschen som helhet skulle detta innebära besparingar om mellan 120 000 – 160 000 kronor per år (6000 till 8000 kronor i besparingar per företag med 20 berörda företag).

³ Total kostnad för berörda företag om maximalt 400 000 kronor enligt förslagsställarens uppskattning.

⁴ 60 000 till 160 000 kronor per företag x 20 företag = 1,2 till 3,2 miljoner kronor i investeringskostnader (engångs).

Regelrådet finner avsaknad av redovisning av förslagets påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det uppges att SCB samlar in uppgifter från vissa företag som är att betrakta som mindre – sett till antalet anställda, omsättning och balansslutning. Finansinspektionen gör bedömningen att det inte är så resurskrävande för företagen att följa de föreslagna föreskrifterna, och att det därför inte finns skäl att ta särskild hänsyn till de mindre företagen när föreskrifterna utformas.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställarens redogörelse och motivering hade här kunnat vara lite mer ingående, särskilt mot bakgrund av att informationen avseende de berörda företagen storlek inte var särskilt grundlig. Trots detta bedömer Regelrådet att den information som anges är tillräcklig i och med att förändringarna gentemot nu gällande rätt verkar vara förhållandevis begränsade.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Finansinspektionens promemoria innehåller förslag om att upphäva nu gällande föreskrifter om skyldigheter för vissa finansiella företag att lämna uppgifter till balansstatistik (FinBAST-föreskrifterna) och ersätta dessa med nya föreskrifter där tillämpningsområdet utvidgas till att även omfatta risk- och utvecklingskapitalbolag. SCB ges ett uttryckligt författningsstöd att hämta in uppgifterna, vilket myndigheten efterfrågat.

Konsekvensutredningen redogör på ett tillräckligt tydligt vis för hur förslaget påverkar de företag som berörs och Regelrådet gör därför bedömningen att konsekvensutredningen håller en godtagbar kvalitet i samtliga delaspekter.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 19 december 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Stig-Dennis Nyström.

Anna-Lena Bohm

Ordförande

Stig-Dennis Nyström

Föredragande